

Datum
Maj 2017

Diarienummer

Kvalitetsrapport vuxenutbildning Uppsala kommun 2017

Utbildningsanordnare: Lernia Utbildning

Ansvariga för redovisning:

Stefan Bergström, utbildningsansvarig

Shahab Mesbah, bitr. utbildningsledare SFI & Yrkesvenska

Anna-Li Danielsson, bitr. utbildningsledare SFI

Daniel Adner, bitr. utbildningsledare Allmänna ämnen

Pär Lundmark, bitr. utbildningsledare Yrkesutbildningar

Harout Ekizean, bitr. utbildningsledare Yrkesutbildningar

Elevens rätt till likvärdig utbildning

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med lagar och regler och här konkretiseras de rättigheter som eleverna har under sin utbildningstid hos anordnaren.

Vårt arbete med tillgänglighet och likvärdighet i utbildning utformad utifrån individuella behov och förutsättningar

Avgörande för individanpassning av utbildningen är förståelsen av var elevs individuella behov och förutsättningar. Redan vid start och sedan löpande under de första fyra veckorna i introduktionsgruppen görs en kartläggning av elevens bakgrund, kunskaper och behov. Därefter upprättas en individuell studieplan anpassad efter elevens individuella behov och förutsättningar.

Eleven är delaktig i utformandet av studieplanen och den görs tillgänglig både för eleven och digitalt för de lärare som arbetar med eleven under hela utbildningsperioden på Lernia. Studieplanen revideras och påbyggs löpande under elevens utbildning alltefter elevens utveckling, bland annat genom utvecklingssamtal mellan lärare och elev.

För de elever som har särskilda behov av att träna en specifik språklig färdighet finns möjlighet att delta i studiehallar en gång i veckan där elevantalet är lägre och eleven därmed ges möjlighet att få mycket stöd och träning inom färdigheten. I dagsläget finns studiehallar för

- läsförståelse,
- skriftlig produktion,
- grammatik samt
- provträning.

Utöver detta kommer en studiehall för fokuserad läs- och skrivträning för sfi-elever på studieväg 1 organiseras med start i september. Se mer om detta på sida 16.

Vi har även påbörjat arbetet med att på samma sätt som ovan nämnt ta fram studiehallar för de eleverna med snabb språklig progression i syfte att stödja dem att avklara utbildningen fortast möjligt.

Många av våra nyanlända elever har stora behov att lära sig hantera digitala verktyg och IT. Därför har vi på enheterna datorsalar eller lånedatorer samt surfplattor som eleverna kan använda sig av för att med lärarens stöd skaffa sig datorvana och bekanta sig med de digitala verktyg som fordras för att kunna vara delaktig i arbets- och samhällsliv. Exempel på detta är informationssökande, e-post och ifyllande av formulär som är regelbundet förekommande i elevens vardag.

För de elever som har behov att träna muntlig interaktion finns möjlighet att i mindre grupper delta i samtal med medpratörer från föreningen Internationella bekantskaper. Medpratarna besöker veckovis våra enheter och samlar eleverna i mindre grupper för samtal om olika ämnen, ofta kring specifika teman i samverkan med undervisande lärare. Dessa tillfällen har visat sig vara oerhört givande, i synnerhet för de elever som upplever det svårt att uttrycka sig muntligt i större grupper. Här ges varje elev också möjlighet att höra och träna på flytande vardagssvenska i andra sammanhang än de situationer som skolundervisningen vanligtvis erbjuder.

I vårt skolbibliotek på S:t Persgatan har eleverna möjlighet att låna från ett stort utbud litteratur i olika genrer. Biblioteket är öppet mellan 8–16 dagligen och bemannat av flerspråkig personal som kan hjälpa eleverna att hitta det de söker. Där erbjuds också en rofylld miljö där eleverna har möjlighet att i lugn och ro bekanta sig med olika böcker och ägna sig åt att läsa.

Eftersom sfi-verksamheten delar lokaler med Yrkessvenskan, som är en yrkesspecifik språkkurs som Arbetsförmedlingen upphandlat, har eleverna möjlighet att besöka Yrkessvenskans personal för att låna yrkesspecifika böcker och övningar på lätt svenska. Här kan de också få vägledning i vilken väg de kan välja till olika yrken och få upplysning om vilka arbetsmarknadsutbildningar Arbetsförmedlingen erbjuder.

På samma sätt har eleverna också möjlighet att besöka personalen på Stöd och matchning som också delar lokaler med sfi, för att få råd och hjälp med att exempelvis skriva CV och personligt brev, söka arbete och att få generell information om den svenska arbetsmarknaden.

Vi arbetar på detta sätt aktivt med att försöka tillvarata elevens yrkesmässiga kompetens och erfarenheter för att de ska få möjlighet att vidareutveckla och anpassa dem till den svenska arbetsmarknaden. Vi är övertygade om att elevens motivation och språkliga progressionstakt ökar om eleven upplever att det finns möjlighet att utnyttja sina erfarenheter och ser en tydlig väg till att komma ut i egenförsörjning.

Vårt arbete med progression och extra stöd till elever

Redan vid inskrivning av eleverna på Lernia har lärarna möjlighet att ta del av den initiala bedömningen av eleverna som görs under ISP-samtalen vid sfi-mottagningen. Detta blir en bas för lärarna att utgå från vid löpande ISP-samtal med eleverna. Under kursens gång följer läraren elevens utveckling och bedömer regelbundet progressionstakten enligt rutinerna som beskrivits under föregående punkt. Därigenom kan lärarna tidigt upptäcka fall då en elev saktat ner eller stannat upp i sin progression och därmed också tidigt vidta åtgärder för detta. Första steget är att läraren bokar in ett individuellt utvecklingssamtal med eleven i syfte att ta del av elevens egen upplevelse av sina studier och att kartlägga orsaken till den långsamma progressionstakten.

Vår målsättning är att i första hand lösa problem med elevers kunskapsutveckling på skolan genom pedagogiska insatser. Därför är informationen som läraren får i det initiala utvecklingssamtalet av stor vikt för att försöka hitta åtgärder som stödjer eleven i att uppnå en högre progressionstakt.

Skulle det under utvecklingssamtalet visa sig att elevens svårigheter beror på omständigheter i klassrummet eller i skolan, försöker läraren i samråd med sitt arbetslag hitta lösningar som underlättar för eleven att tillgodogöra sig utbildningen. Ibland kan det handla om enklare lösningar som att hitta en studiekamrat som eleven har ett bra samarbete med och därigenom stöds och motiveras. Skulle det röra sig om att en elev har hamnat efter i en av de språkliga förmågorna men har god progressionstakt inom de andra, kan extra resurser i form av exempelvis ovan nämnda studiehallar, medpratarsamtal eller lästräning i biblioteket sättas in.

Om eleven efter dessa insatser ändå skulle uppvisa avstannad progressionstakt eller om det bedöms röra sig om andra hinder såsom misstänkt funktionsnedsättning görs en gemensam bedömning av flera lärare i arbetslaget, ofta i samråd med lärare med erfarenhet och specialkompetens inom området. Görs bedömningen att eleven har behov av utredning, vidarebefordrar lärarna ärendet till de biträdande utbildningsledarna som kontaktar Navet för utredning.

Skulle elevens svårigheter ha psykosociala orsaker, bero på svåra levnadsomständigheter eller sjukdom, har vi varken kompetens eller möjlighet att hjälpa eleven utan personen i fråga hänvisas till och får hjälp att ta kontakt med sjukvården.

Väsentligt i detta arbete är alltid elevens egna tankar och upplevelser om utbildningen och studieprogressionen. Det är ytterst viktigt att eleven känner att hen har möjlighet att påverka sin studiesituation och görs delaktig i olika förändringsinsatser, särskilt när det rör sig om problem med studiemotivationen.

Inflytande och likabehandling

Utbildningsanordnaren ska ha en verksamhet som ger eleverna ett verkligt inflytande och stimulerar eleverna till delaktighet. Anordnaren ska ha en lokal, aktuell och enligt lagtext korrekt utformad plan mot kränkande behandling

Vårt arbete med elevernas inflytande över kursernas utformning och innehåll

Eleverinflytande är en central fråga på Lernia. Vi arbetar aktivt med att eleverna i första hand ska ha kännedom om sin rätt till inflytande och möjlighet att påverka undervisningen och sin studiesituation. Därefter arbetar vi med att skapa en studiemiljö som på ett naturligt sätt främjar delaktighet.

Vi eftersträvar att skapa en öppen studiemiljö som uppmanar till både formella och informella samtal och utbyte av erfarenheter och kunskaper, både elever emellan och mellan lärare och elever. Det är ytterst angeläget för oss att eleverna upplever trygghet i att kunna lägga fram förslag och önskemål utan risk för konflikter, ringaktning eller förlöjligande.

Därför arbetar vi löpande med frågor som exempelvis hur vi bemöter och förhåller oss till våra elever, arbetsmiljö och formativ bedömning. Dessa typer av frågor behandlas både i arbetslagen, på personalmöten och genom uppföljningar med målet att kartlägga resultaten, bland annat genom individuella samtal och elevenkäter.

Eleverna uppmanas kontinuerligt att på olika sätt vara delaktiga i den pedagogiska planeringen av undervisningen. De är exempelvis delaktiga i utformandet av trivselreglerna, vilka är specifika för varje grupp i avsikt att underlätta förståelsen för dessa utifrån elevernas språkliga nivå, behov och förutsättningar. De ges också möjlighet att påverka veckoplaneringarna och uppmanas att komma med konkreta konstruktiva förslag och önskemål på övningar, svårighetsnivå, innehåll och aktiviteter.

Varje grupp har också fått information om att de även kan vända sig till de biträdande utbildningsledarna ifall de eventuellt skulle uppleva att de inte får gehör från sin lärare. Denna information finns även anslagen på väggarna i varje klassrum, med namn och kontaktinformation.

Två gånger per termin har eleverna organiserade klassråd och skolråd där de ges möjlighet att samtala och föra fram synpunkter och förbättringsförslag rörande studiemiljön och pedagogiken. Inför klassråden får eleverna en kort och tydlig dagordning som är gemensam för skolans alla grupper i avsikt att avgränsa varje möte och ge eleverna möjlighet att grundligt diskutera varje punkt och komma fram till gemensamma synpunkter och förslag. Lärarna i varje grupp är dessutom tydliga med att informera om vilka frågor eleverna har möjlighet att påverka och vilka delar av utbildningen som är

obligatoriska, i avsikt att ge en klar bild av de pedagogiska målen och inte skapa falska förhoppningar.

Varje grupps överenskomna gemensamma synpunkter förs sedan fram på skolrådet veckan därpå av en av eleverna vald representant. Vid skolrådet redogör representanterna för gruppernas synpunkter och förslag för gemensam diskussion. Den ansvarige läraren skriver sedan protokoll som skickas ut till skolledningen, vilka sedan skickar vidare besluten till kollegiet som informerar klasserna.

Vid efterföljande arbetslagsmöten görs en genomgång av protokollet och eventuella förändringar i pedagogik och praktik diskuteras. Eventuella förslag rörande mer djupgående strukturella förändringar tas vidare för behandling centralt på Lernia.

Vårt arbete med uppföljning och återkoppling av elevenkäter och kursutvärderingar

Vårt viktigaste verktyg för att uppnå och upprätthålla erbjuden kvalitet är vårt systematiska kvalitetsarbete. Vår utgångspunkt är Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbetet i skolan. På en övergripande nivå är Lernia kvalitetscertifierat enligt SS-EN ISO 9001:2 008. Vi har internrevisorer som regelbundet följer upp kvalitetsarbetet ur båda dessa perspektiv.

Vi delar in det systematiska kvalitetsarbetet i fyra områden:

- Uppföljning
- Analys
- Planering
- Genomförande

Dessa områden utgör ett kretslopp, vilket gör att vi hela tiden kan lära av våra erfarenheter och förbättra vår verksamhet.

Uppföljning

Lernia följer upp verksamheten på ledningsnivå och på enhetsnivå.

- På ledningsnivå följer vi upp och analyserar verksamheten utifrån nationella mål. Resultaten använder vi för att planera och utveckla utbildningen och undervisningen.
- På enhetsnivå sammanställer vi de enskilda elevernas resultat i arbetslagen. Sammanställningarna använder vi som underlag vid uppföljningar, analyser och i vårt utvecklingsarbete. Uppföljning på enhetsnivå sker i första hand med fokus på elevens kursmål och de uppdragsmål som satts upp av Uppsala kommun. Uppföljning genomförs med följande intervall:
  - En gång varannan månad genom uppföljning av elevens framsteg och resultat jämfört med målen i elevens individuella studieplan
  - En gång per termin på kurs- och enhetsnivå med avseende på avbrottsfrekvens och andel godkända betyg
  - Regelbundet genomförs sms-undersökningar och enkäter, både centralt och lokalt, avseende elevernas upplevelser

Analys

Vi genomför våra analyser i nära anslutning till uppföljningstillfället. Biträdande utbildningsledare ansvarar för analysen tillsammans med arbetslagen. Fokus ligger på kunskapsresultat på kurs- och lärarnivå.

Målet är att identifiera både generella utvecklingsområden och specifika delar som individuella lärare behöver arbeta med, till exempel:

- Att säkerställa att våra lärare arbetar efter kunskapskrav och nationella styrdokument
- Elevernas kunskapsutveckling
- Elevernas trygghet och studiero
- Identifiera åtgärder för elever i behov av särskilt stöd
- Minska avbrottsstatistiken för specifika ämnesområden eller enheter

När analysen är genomförd informeras våra medarbetare genom personliga möten, arbetsplatsträffar (APT) en gång per månad samt vid studiedagar. Återkoppling sker också direkt i arbetslagen. Medarbetarna får då information om hur resultaten ser ut efter insatser, vad vi behöver prioritera och vem som ansvarar för eventuella åtgärder. Återkopplingen till eleverna sker genom elevråd och skolråd där eleverna får diskutera och lämna synpunkter på aktuella frågeställningar och problem som framkommit i den dagliga verksamheten och enkäter.

Löpande kvalitetsarbete

Vi genomför löpande kvalitetsarbete på vecko- och månadsbasis. Kvalitetsarbetet innehåller nedanstående delar.

- *Elevsamtal*
Våra lärare ger regelbunden återkoppling till eleverna på utförda uppgifter och nästa mål.
- *Veckovisa arbetslagsmöten*
Våra arbetslag träffas varje vecka med en stående agenda bestående av:
  - Elevhälsa, behov av särskilt stöd
  - Pedagogiska diskussioner
  - Elevers utveckling mot målen
  - Sambedomning, betygssättning och betygsanalys
  - Avbrottsanalys
- *Betygs- och resultatavstämningar*
En gång i månaden genomförs betygs- och resultatavstämningar där eleverna och deras aktuella läge går igenom. Där uppmärksammas till exempel elever som riskerar att inte nå målen eller när den preliminära betygsfördelningen avviker. På det sättet blir dessa avstämningar både ett forum för att ge en helhetsbild av eleverna och ett diskussionsforum för pedagogiska frågor för att hjälpa våra elever att nå ökad måluppfyllelse.

Utifrån lärarnas information fångar vi upp elever som inte når målen och orsaker till varför vissa elever lämnar vår verksamhet. På så sätt får vi reda på om avbrottet beror på missnöje (och kan vi i så fall göra något för att eleven ska kunna fortsätta

sin utbildning) eller om den faktiska orsaken är att man fått annan sysselsättning.

- *Skolråd*

Som nämnt tidigare kallar vi till skolråd två gånger per termin. Här diskuterar eleverna den fysiska och psykiska arbetsmiljön, likabehandlingsplanen och dess innehåll, resultat från enkäter samt utbildningens innehåll och mål. Skolrådsmöten föregås av klassråd. Skolrådets synpunkter tas upp i ledningsgruppen som sedan kommunicerar besluten vidare lärarna som återkopplar till grupperna.

Elevernas medverkan i det systematiska kvalitetsarbetet sker genom direkt respons till lärare eller utbildningsansvarig samt genom studerandeenkäter och klagomålsrutin. På skolrådets protokollförda möten har de studerande möjlighet att framföra synpunkter som rör verksamheten och får ta del av information. Vid dessa fora följs enkäter och resultat upp. På så sätt kan vi tillsammans utveckla och komma fram till förslag på insatser som kan höja vår måluppfyllelse, trivsel och trygghet och hitta orsaker till eventuella brister. Förslag dokumenteras och tas med i åtgärder och insatser för framtida verksamhet.

- *Enskilda samtal med eleverna utifrån ISP*

Här utvärderas de pedagogiska mål som sattes vid föregående samtal. Eftersom en elevs resa hos oss ofta förändras under tidens gång är dessa samtal ett redskap för att fånga upp elevens status. Se mer detaljer kring ISP på sida 4.

- *Enkäter*

Kursutvärderingsenkäten innehåller frågor till eleven och mäter bemötande, graden av hjälp och stöd från lärarna samt hur eleven värderar vårt utbildningsmaterial.

På yrkesutbildningarna kommer vi att genomföra en enkät som besvaras av eleven i samband med att utbildningen avslutas. Den mäter elevens uppfattning om värderingar, möjlighet till inflytande, kursplaner, studiehandledning, bedömningsöversikt, utbildningsmaterial, utrustning, lärarens bemötande, kompetens och stöd samt vår digitala lärplattform.

- *Uppföljning mot effektmål*

Tre månader efter avslutad yrkesutbildning följer vi upp elever för att mäta hur många som fått arbete eller annan sysselsättning. Motsvarande mätning efter sfi, grundläggande och teoretiska kurser på gymnasial nivå sker efter sex månader.

Vårt arbete för elevdelaktighet i planen mot kränkande behandling

Kartläggning av eventuella kränkningar

Alla elever på Lernia får redan vid inskrivning en genomgång av Lernias policy och regler rörande diskriminering och trakasserier och får därefter skriva under sitt medgivande. Vid dessa tillfällen samtalar vi även om uttryck som respekt och hänsyn och vad dessa innebär konkret i skolan och även i svenska samhället i stort, i den mån elevernas språknivå tillåter det. Dessa regler finns dessutom översatta till alla de stora invandraspråken för de elever som har svårt att tillgodogöra sig informationen på svenska.

Vid dessa tillfällen får eleverna även reda på vart de kan vända sig ifall de upplever att de själva eller någon annan utsätts för kränkningar i skolan. Vår förhoppning är att varje elev redan på inskrivningen får klarhet i vad som är acceptabelt och oacceptabelt beteende och förstår vikten av att anmäla kränkande behandlingar, diskrimineringar och trakasserier till personalen, samt hur detta går till i praktiken på skolan.

Kartläggningen av diskriminering, trakasserier och andra typer av kränkande behandling kan vara mycket svår på grund av att dessa handlingar ofta görs i sammanhang där den skyldige försäkrar sig om att inte bli upptäckt. Att personalen i de flesta fall inte heller kan elevernas modersmål försvårar kartläggningsarbetet ytterligare.

Därför är en central del av vårt arbete att göra eleven medveten om vikten av att anmäla och om att anmälan av dessa händelser kan ske anonymt och utan att medföra risker för elevens fortsatta studier och säkerhet. En del i detta har varit att varje lärare fått gå igenom arbetsgången när eleven har klagomål eller synpunkter och vart man kan vända sig. Denna information finns även anslagen på väggarna i varje klassrum, med namn och kontaktinformation till berörd personal.

Eleverna är medvetna om att de kan vända sig till

- 1) sin lärare
- 2) biträdande utbildningsledare
- 3) utbildningsansvarig

De biträdande utbildningsledarna har presenterat sig för alla klasser i syfte att eleverna ska få ett ansikte på namnen och därmed känna större trygghet och förtroende för att bli väl bemötta särskilt vid de tillfällen de har behov att ta upp svåra eller känsliga ärenden.

På samma sätt som ovan beskrivet har Lernias likabehandlingsplan presenterats av lärarna i klasserna och anslagits i varje sal med avsikten att förankra betydelsen av likabehandling hos eleverna.

De nämnda rutinerna syftar alla till att

- eleverna ska ha förståelse för vad diskriminering, trakasserier och andra typer av kränkande behandlingar är,
- kunna identifiera dem när de sker,
- förstå vikten av att anmäla och tillvägagångsättet samt
- känna sig trygga nog att kunna göra det

allt för att kunna vara delaktiga i det fortlöpande arbetet med kartläggningen.

Därtill har vi påbörjat arbetet med Aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen och Skolverkets anvisningar i syfte att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på en mer generell och strukturell nivå i verksamheten. Detta arbete avser inte bara eleverna på skolan, utan till lika hög grad även skolans personal och ledning.

Första steget i detta arbete är att undersöka generella och strukturella risker för diskriminering i organisationen. Detta är inte möjligt att göra utan att få en bild av skolan ur elevernas perspektiv utifrån deras personliga och kulturella bakgrund. Kanske det finns strukturer i verksamheten som understödjer diskriminering ur andra kulturella perspektiv?

Våra elever som är i slutet av sina sfi-studier, och därmed varit förmögna att bättre uttrycka sig på svenska och dessutom hunnit få nya perspektiv efter en längre tid i svenska samhället, har i denna fråga bidragit med mycket värdefull information om andra kulturella synsätt. Detta har i sin tur gett oss nya insikter och verktyg att förändra och förbättra verksamheten ur ett likabehandlingsperspektiv.

Våra lärare får ofta denna typ av information genom informella samtal med eleverna, vilket vi tror är ett resultat av den öppna studiemiljö som råder på våra enheter samt lärarnas öppna och prestigelösa förhållningssätt gentemot eleverna, vilket uppmuntrar informationsutbyte, delaktighet och förbättringsförslag.

Bland annat av samma orsak har vi aktivt arbetat med att skapa en trivsamt skolmiljö som ger elever möjlighet att själva mötas och utbyta erfarenheter, exempelvis i skolkafeterian och biblioteket. På dessa platser kan eleverna på våra olika utbildningar träffas och de som är mer förankrade i svenska samhället har möjlighet att fungera som ett slags kulturella guider för de elever som just påbörjat integrationsprocessen i svenska samhället och kulturen.

Åtgärder för att förhindra eventuella kränkningar som upptäcks

Vid de tillfällen då kränkande behandlingar upptäcks bokar biträdande utbildningsledarna samtal med de berörda parterna. Om situationen kräver att parterna inte möts ordnas

istället flera individuella samtal. Under samtalen får parterna redogöra sin syn på det inträffade i syfte att skapa en tydlig bild av omständigheterna.

I de flesta fall räcker det med att biträdande utbildningsledare tydliggör för en eller flera parter att ett beteende varit oacceptabelt och vad som är påföljderna ifall detta fortlöper. Därefter upprättas en skriftlig rapport och uppföljningsmöten bokas in för att säkerställa att situationen är löst.

I de fall då två parter inte förmår att komma överens finns möjlighet att omplacera en av eleverna i en annan klass. Även där upprättas en rapport och görs uppföljningar, och informationen skickas till utbildningsansvarig och Navet.

Undantagsvis kan det röra sig om grövre eller återkommande kränkningar. I dessa fall kopplas utbildningsansvarig in med en gång och en sambedömning görs. Vid bedömning att eleven utsatt andra för allvarliga kränkningar får eleven besöksförbud i skolans lokaler och även polisanmälan kan göras i samråd med Navet.

Skulle något av fallen blottlägga strukturella brister i verksamheten tas detta upp för diskussion på nästkommande veckovisa personalmöte och ledningsmöte i syfte att finna en åtgärd snarast möjligt. Vid behov tas frågan även upp centralt i Lernias ledning för att skapa en åtgärdsplan.

Nya mål i likabehandlingsarbetet inför nästa år samt planerade aktiviteter för att nå målen

Våra främsta mål med likabehandlingsarbetet framöver är att likabehandlingsarbetet ska bli en än mer naturlig och integrerad del av verksamheten, förankrad både hos elever och lärare. Vi strävar efter att alla på Lernia ska ha en än tydligare bild av vad likabehandlingsarbete innebär och dess viktiga roll i verksamheten.

Då sfi-verksamheten på Lernia i Uppsala har växt i oerhört snabb takt under året, ligger en stor del av utmaningen i att ny personal och nya elever som tidigare inte haft erfarenhet av likabehandlingsarbete på ett naturligt sätt blir insatta i det.

Därför planerar vi som vårt andra mål att återkommande arbeta med ämnet ur olika infallsvinklar på våra personalmöten, i arbetslagen, under studiedagar samt på elevernas temadagar. Exempel på frågeställningar som kan diskuteras hos personalen:

- Hur ser vi som individer inom organisationen på våra elever och hur kan det påverka vårt bemötande?
- Hur kan vi få större kännedom om våra elevers perspektiv och vad de upplever som kränkande behandling utifrån sin kulturella bakgrund och personliga erfarenheter och därigenom förebygga risker?

Därutöver kommer vi att fortsätta arbeta med Aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen i syfte att förebygga kränkande behandling:

1. Undersökning → 2. Analys → 3. Åtgärd → 4. Uppföljning och utvärdering →

Centralt för detta är att få en än bättre bild av verksamheten ur ett elevperspektiv. Ett led i detta är att vi arbetar ytterligare med att upprätthålla en studiemiljö där lärarna både genom formella och informella samtal med eleverna har möjlighet att skaffa kunskaper om elevens perspektiv som sedan kan delas med i resten av organisationen.

En tredje målsättning är att stärka elevernas förtroende för Lernias likabehandlingsarbete så att de med trygghet och utan upplevd risk för sin studiesituation kan påtala problem inom verksamheten för att sedan känna sig trygga i vetskapen om att problemen åtgärdas. Exempel på en konkret åtgärd för detta är att varje enhet kommer att skaffa en låst postlåda där eleverna anonymt kan lämna förbättringsförslag, synpunkter och klagomål som de upplever som känsliga. En annan åtgärd är att redan på introduktionen informera nya elever om lärarnas sekretess och innebörden av den. Lernia lägger stor vikt vid att eleverna ska vara medvetna om att skolan både har en plan för förebyggande, kartläggande och åtgärdande likabehandlingsarbete.

Systematiskt kvalitetsarbete

Anordnaren ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att förbättra verksamheten enligt mål i styrdokument och avtal.

Våra rutiner för kompetensutveckling hos personalen

Vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet har vi på Lernia haft stor fördel och nytta av organisationens storlek och långa erfarenhet av vuxenutbildning. Det finns mycket stor expertis både lokalt och centralt inom organisationen och en väsentlig del av vårt fokus de senaste åren har varit arbetet med att personalens fortbildning och kompetenshöjning med hjälp av den kunskap som redan finns inom företaget.

Större ändringar i styrdokument och avtal behandlas i arbetsgrupper centralt på Lernia varefter utbildningsansvariga vidarebefordrar informationen till skolorna där de nya gemensamma riktlinjerna går igenom och behandlas av arbetslagen och vid personalmöten. I samband med nämnda förändringar får personalen möjlighet att vid ett eller flera tillfällen vidareutbilda sig antingen på distans genom exempelvis Skype-genomgångar eller inbokade konferenser och seminarier.

Även de biträdande utbildningsledarna deltar i månatliga ämnesnätverksträffar där representanter för utbildningsområden på olika enheter inom Lernia deltar. Dessa träffar syftar bland annat till utbyte av information idéer och framtagande av konkreta verktyg efter ändringar i styrdokument och riktlinjer som påverkar den dagliga verksamheten i praktisk mening. Vi på Lernia har bl.a. en stor databas med material på vår digitala lärplattform där både lärare och elever kan ta del av kunskapen.

På samma sätt som ovan nämnt medtar de biträdande utbildningsledarna sedan de nya riktlinjerna eller instruktionerna till kollegiet för genomgång på personalmöten eller vid studiedagar, eller vid behov webbgenomgångar eller seminarier.

En sådan fråga som varit aktuell under året och som vi arbetar fortlöpande med är personalens digitala kompetensutveckling. Syftet har varit att underlätta utbytet av information inom organisationen, förbättra rapporteringen till uppdragsgivare och myndigheter samt uppfylla de krav som Skolverket ställer på elevernas digitalisering.

Här är arbetet med fortbildning inom användning av Lernias digitala utbildningsplattform, Lärportalen, en väsentlig del av kompetensutvecklingen i syfte att bättre kunna ta del av den stora mängd utbildningsmaterial som tagits fram på olika orter samt för att bättre kunna ta fram eget utbildningsmaterial. Vi har därför första fredagen varje månad fortbildningstillfällen inom Lärportalen och digitalt lärande.

På samma sätt har vi fortlöpande kompetensutveckling inom bland annat Aktiva åtgärder och nu senast Värderingsverktyget för tillgänglig utbildning. Viss del av

kompetensutvecklingen sker inom organisationen medan annan sker vid exempelvis Skolverkets utbildningstillfällen.

För att säkerställa kvaliteten på våra utbildningar tillämpar vi även kompetenskrav för fortsatt anställning inom de utbildningar där specifik behörighet fordras. Lärare som ännu inte uppfyllt fullständig behörighet åläggs och ges möjlighet att parallellt med arbetet skaffa sig de akademiska kunskaper och kompetenser som ger behörighet.

Lokalt inom organisationen eftersträvar vi att utforma arbetsscheman på ett sätt som underlättar personalens fortbildning och flertalet av våra anställda studerar i dagsläget på högskolenivå eller andra typer av kurser.

Eleverlaterade resultat i behov av förbättring hos Lernia - utgångspunkter för förbättringar

Avstannad progression i läs- och skrivinlärning hos elever på studieväg 1

Under perioden mars – augusti 2017 växte antalet elever på studieväg 1 från 26 till närmare 100 på Lernia i Uppsala. Av dessa var majoriteten i behov av alfabetisering vid studiestart. Undervisningen av dessa elever lägger stor vikt vid grundläggande läs- och skrivträning vilket enligt Skolverket skall löpa parallellt med sfi-undervisningen genom hela studieperioden.

Trots att stort fokus läggs vid dessa färdigheter hos eleverna på studieväg 1A har ansvariga lärare insett att undervisningen på 1B-kursen krävde en högre nivå på elevernas skriftliga färdighet och läsförmåga, än vad som krävs för att de skulle examineras på kurs 1A. Samtidigt hade de flesta eleverna en god progression inom andra kommunikativa färdigheter såsom muntlig kommunikation och hörförståelse. Denna stora nivåskillnad i progressionshastighet mellan de olika förmågorna har därför följaktligen skapat en situation där eleverna har tillräckligt kommunikativ förmåga för att klara kurs 1A men har svårt att utveckla sin läs- och skrivförmåga vid fortsatta studier på kursen.

Eftersom Lernia lägger stor vikt vid att individanpassa undervisningen för att uppfylla de enskilda elevernas behov, speciellt där en svag progression har upptäckts, har därför beslutats att en studiehall kommer startas för att ge extra stöd till elever på studieväg ett med ovan nämnda problematik. Denna studiehall kommer att introduceras under september månad och undervisningen genomförs av en lärare med specialkompetens inom grundläggande läs- och skrivundervisning. Undervisningens fokus kommer ligga på avkodningsautomatisering och grundläggande skrivundervisning för elever på studieväg 1 med en svag eller avstannad progression inom området.

Målet är att löpande implementera detta extra stöd till eleverna i slutet av kurs 1A och början av kurs 1B för att komplettera deras goda muntliga kommunikativa förmåga och hörförståelse med en god grundläggande läs- och skrivförmåga.

Svårigheter att nå kursmålen trots korrekt nivåplacering

Vi har kunnat konstatera att vissa elever inte klarar kunskapskraven på de kurser där de är placerade trots lämplig svårighetsnivå. Under ISP-samtal med dessa elever har ett antal olika faktorer framkommit som möjliga förklaringar till deras svårigheter. Dessa har ibland varit av sådan art att vi har tagit hjälp av Kommunens specialkompetens i form av kurator, specialpedagog och studievägledare.

Några av våra elever har redan under det initiala ISP-samtalet berättat att de har olika former av funktionsnedsättningar och somatiska eller psykiska hälsoproblem. I andra fall, speciellt då eleverna nyligen har kommit till Sverige, har de inte kunnat redogöra för några diagnoser eftersom del aldrig har ställts några. Dock har deras svårigheter med

studiematerial och miljö varit av sådan art att man har kunnat misstänka att NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) skulle kunna ligga i bakgrunden utan att någonsin ha diagnostiserats. Här har vi kunnat konstatera svårigheter som kunde tyda på problematik inom autismspektrumet, språkstörningar eller dyslexi.

För att hjälpa våra elever nå kunskapsmålen har vi anpassat studiemiljö, undervisning och läromedel. Då eleven har haft svårt för en klassrumsmiljö med distraherande moment såsom ljud, och många människor som verkat distraherande har vi kunnat erbjuda mindre klassrum med färre elever samt intensivare mera riktad kontakt med pedagog.

Dock har vi också kunnat konstatera att eleverna i vissa fall stannat av i progressionen och därmed uppfyllandet av kunskapsmålen. I dessa fall har vi haft ett samarbete med Kommunens team av specialpedagoger, kuratorer, studievägledare samt med arbetsförmedlingens handläggare för att hitta lösningar för hen att komma vidare efter att alla vägar inom Lernia har uttömts. Vi arbetar just nu på att ta fram tydliga rutiner för kartläggning av dessa slags svårigheter bland våra elever och ser detta som ett framtida utvecklingsområde för verksamheten.

Vi ser även fram emot att hitta sådana lösningar som tar hänsyn till eventuella icke diagnostiserade NPF. Eftersom många elever inte har fått möjligheten till en utredning och diagnos, har de inte heller fått möjlighet till anpassad undervisning med lämpliga insatser i skolan för att hjälpa eleven framåt i sin kunskapsutveckling.

Bristande relevans i kursernas innehåll

Ett ytterligare område där vi ser möjlighet till förbättring är kursinnehållets relevans till elevernas vardag. Syftet med utbildningen i sfi är enligt kursplanen att eleverna ska *lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk* samt att kurserna ska ge eleverna *språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv*. Under de senaste månaderna har denna relevans i kursernas innehåll, som man bör sträva efter som lärare, kommit upp till diskussion i både arbetslag och personalmöten. Bl.a. har flera lärare påpekat hur deltagare ofta kommer till sin lärare och ber dem om hjälp att fylla i en blankett eller förstå sig på ett sms eller en faktura.

En slutsats som vi har kommit fram till är att många läromedel och traditionella övningar för sfi (t.ex. grammatik), och kunskapen som finns att inhämta från dessa för eleverna, saknar ofta en praktisk funktion i deras vardag. Även om de ofta uppskattas av både lärare och elever, är detta slags kursinnehåll sådant som vi framöver metodiskt kommer att försöka att delvis ersätta med mer relevanta och vardagsnära övningar och läromedel. Vårt mål på Lernia är att eleverna ska få sådana språkkunskaper som hjälper dem till ett så självständigt liv som möjligt i det svenska samhället.

Parallellt med detta kommer frågan regelbundet behandlas och följas upp både i arbetslag,

personalmöten och ledningsgrupp. Framtida ambitioner i denna fråga inkluderar auskultationer bland och fortbildning av personalen för att få nya idéer och kunskap att använda sig av i sfi-klassrummen. Allt detta för att Lernia i största möjliga utsträckning ska kunna erbjuda en relevant, verklighetsbaserad och användbar sfi-utbildning som utrustar eleverna med en så funktionell svenska som möjligt.